Emléktábla-avatás Cegléden

2019/05/10

Cegléd város alapításának napján került sor az idén elhunyt Nagy László Lázár ceglédi grafikusművész emléktáblájának felavatása. A művész kisgrafikai munkásságáról munkatársunk, Vasné dr. Tóth Kornélia szerzőségével az OSZK jelentetett meg átfogó kiadványt. A mű szerzője mondott emléktábla-avató beszédet.

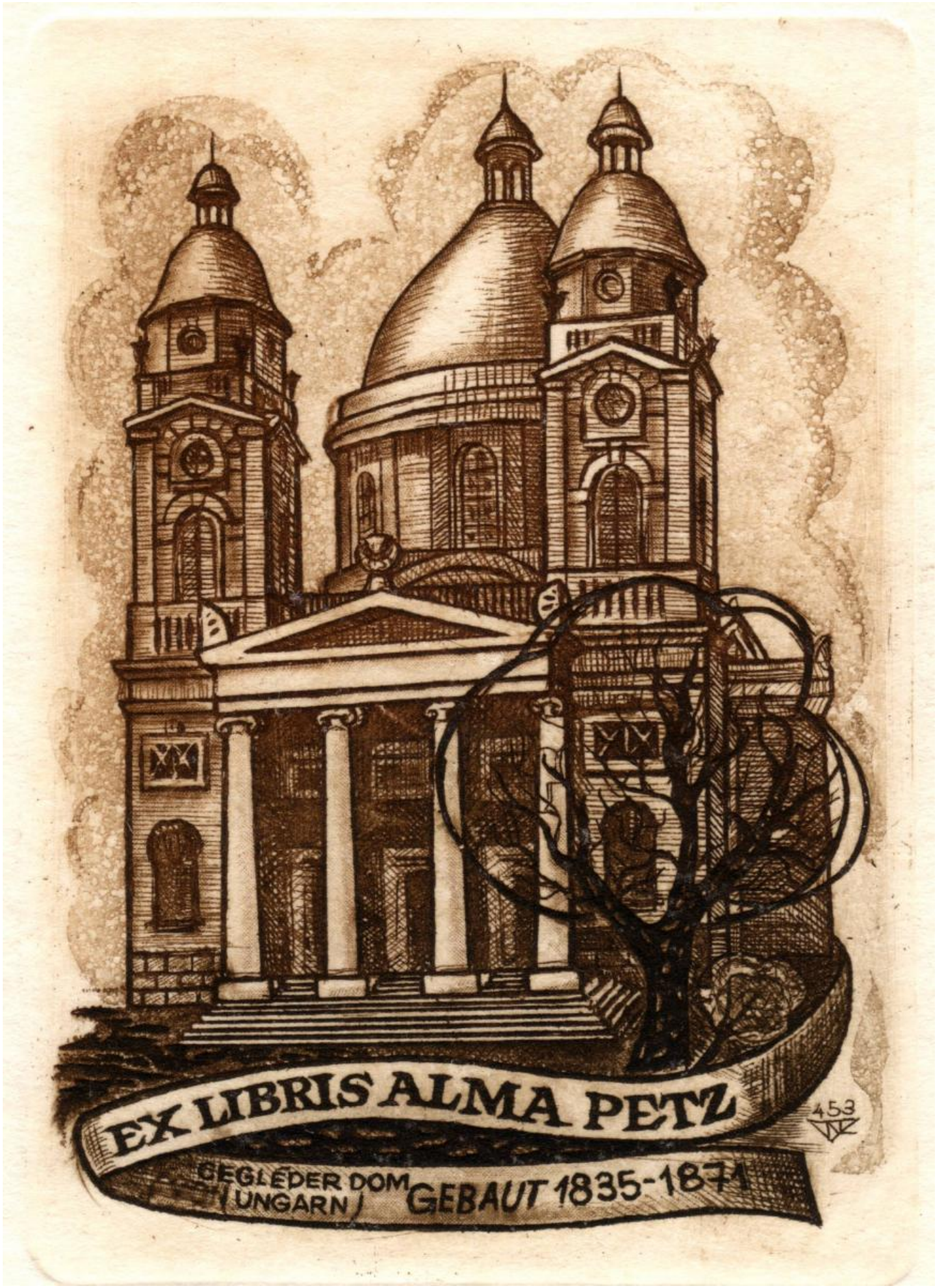

[1]2019. május 8-án, Cegléd város alapításának napján került sor az idén elhunyt Nagy László Lázár (1935–2019) ceglédi grafikusművész emléktáblájának felavatása. A művész kisgrafikai

munkásságáról munkatársunk, Vasné dr. Tóth Kornélia szerzőségével az OSZK jelentetett meg átfogó kiadványt (Nagy László Lázár kisgrafikai világa [2], Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2018., 160 p.), melyhez Cegléd Város Önkormányzata jelentős támogatását adta. A városháza udvarán, a városi Pantheonnál rendezett ünnepségen az önkormányzat képviselői mellett nagy számban vettek részt a Ceglédi Városvédő és Városszépítő Egyesület tagjai, és a média, köztük a Ceglédi Városi Televízió [3] is képviseltette magát.

A ceglédi önkormányzat felkérésére Vasné Tóth Kornélia mondott emléktábla-avató beszédet, majd Takáts László polgármester és Kovács István egyesületi elnök leplezték le az emléktáblát. Ezt követően került sor az emléktábla megkoszorúzására.

Az emléktáblánál elhangzó ünnepi beszéd szövegét közöljük:

[4]Szeretettel köszöntök mindenkit ezen a jeles alkalmon, Nagy László Lázár emléktáblájának felavatásán! Megtiszteltetés, hogy én méltathatom a grafikus munkásságát ezen a fontos eseményen.

Nagy László Lázár, Cegléd díszpolgára, a város művészeti életében meghatározó szerepet töltött be, és alkotásaiban ma is tovább él. A grafika művelése számára élethivatás volt. Hetven éven át Cegléd adott neki otthont, miközben grafikai művészetével világhírnévre tett szert. A legváltozatosabb témákban alkotott „festményeim fő tárgya a jelenlegi, változó Cegléd, grafikáimban pedig életünk minden eseménye, ami volt és van” – vallotta. Termékeny alkotóként több mint 700 kisgrafikát, ex librist és alkalmi grafikát, ezek mellett kis számban szabad grafikát is alkotott. Munkásságának fontos területét képezte a grafika mellett a festészet és a plakettkészítés. A képzőművészet, a festészet iránti érdeklődését édesapjától örökölte, aki címfestő volt. A polgári iskolában Veér László rajztanár egyengette ez irányú útjait. Címfestő szakmát tanult, mestervizsgát tett, majd a Pest megyei Vendéglátóipari Vállalat dekoratőr műhelyében dolgozott. Nagy Lászlót a későbbiekben a szegedi Kopasz Márta és a budapesti Varga Nándor Lajos grafikusművészek segítették művészi tehetsége kibontakozásában. A grafika hozta el számára az igazi művészi kibontakozást. A linómetszés és a fametszet, rézmetszet, rézkarc technikáját egyaránt mesterien kitanulta.

[5]Művészi tehetségéhez nagyfokú szervezőkészség és emberbaráti szeretet társult, ezek révén érhette el, hogy pályafutása során neve országos és nemzetközi viszonylatban egyaránt ismertté és elismertté vált. A művészet számára a kapcsolatteremtés egyik eszköze is volt.

Cegléden 1971-ben a Kossuth Művelődési Központban jött létre a Ceglédi Kisgrafika Barátok Köre (CKBK), melynek létrehozásában, majd működésében – titkárként – fontos szerepet vállalt. A „Ceglédi Ősz” kulturális hetek keretében 1973-ban országos kisgrafikai kiállítást szervezett, melyet 1975-ben a második, 1977-ben a harmadik, 1979-ben a negyedik követett, biennálészerűen. E találkozók a 80-as évek elején is folytatódtak, 1981-ben, 1983-ban. Ezekről a Ceglédi Hírlap, a Pest Megyei Hírlap is rendszeresen beszámolt. Ezeken túl számos kisebb kiállítást szervezett Cegléden és a környéken, Nagykőrösön, Törtelen, Monoron, a Pest Megyei Könyvtárral közös szervezésben Vácott stb. A ceglédi kör vezetőjeként Nagy László Lázár gyakran vett részt az ország más részein, pl. Budapesten, Szegeden, Debrecenben rendezett kisgrafikai találkozókon, kiállításokon, pályázatokon. És persze külföldön is ott találjuk nemzetközi ex libris és kisgrafikai eseményeken, tárlatokon, kongresszusokon.

[6]Kisgrafikai munkáit az egyéni megrendeléseken túl részben magyar és külföldi kiállításokra, pályázatokra készítette. Nemzetközileg is kiemelkedő jelentőségűek a Don Quijote-sorozat darabjai, melyek létrejötténél meghatározóak voltak a Cervantes születése 450. évfordulójára 1997–1998-ban rendezett kiállítások Spanyol-, Olasz- és Németországban. Cervantes regényének főhősét számos jelenetben megformálta, nem a megszokott módokon, bár mégis ragaszkodva a cervantesi műhöz.

Erről így nyilatkozott: „Cervantes műve számtalan gondolatot ébresztett bennem, a mű gazdagsága szolgált alapul a motívumok kiválasztásában. Statikusan kevés grafikámon szerepel Don Quijote, – inkább, ahogy a könyvben él. Kalandot keres, harcol, vagy éppen pihen, és rendületlenül megy kora, gyengesége ellenére is.”

EX LIBRIS
MATHIAS REX
SIEGMUND E SOS

[7]Több mint 300 kiállításon szerepeltek művei, mely nagyon nagy szám! Az élete végére súlyos betegséggel küzdő művész alkotásaiból 2018 októberében került sor egy összegző tárlatra itt Cegléden, mely találóan a Don Quijote Cegléden címet kapta. Kisgrafikai munkásságáról szintén 2018-ban jelentetett meg átfogó kötetet Nagy László Lázár kisgrafikai világa címmel az Országos Széchényi Könyvtár a szerzőségemmel, Cegléd Város Önkormányzata jelentős támogatásával. A Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület tagjaként és ex libris kutatóként régóta figyelemmel kísértem Nagy László grafikai munkásságát, és ámulatba ejtett alkotásainak sokszínű világa. Gondolok itt a történelmünk nagy alakjait, Árpád fejedelmet, István királyt, Mátyás királyt megörökítő grafikákra, vagy a Petőfi Sándor és Nagy László költőknek, Gárdonyi Géza és Illyés Gyula íróknak emléket állító in memoriam lapokra. Sorozatai közül a Nobel-díjasokat bemutatóra, vagy példának okáért a gödi arcképcsarnokra.

EX LIBRIS
ROLAND ROVÆDA

[8]A természet világa, környezetünk védelme is kifejezést nyer több grafikáján, ehhez kapcsolódik a védett madaraink és a védett virágok sorozat. A vízi közlekedés eszközei, a hajók, vitorlások gyakori szerepeltetése Nagy László Lázár sporthoz vonzódásával és a vízi járművek konstrukciós felépítésének csodálatával is magyarázható. A viselettörténetbe, ruhadivatba enged betekintést a grafikus felesége, Füle Piroska női szabómester, divatszabó nevére készült sorozat. Mindezek mellett a művész alkotásain hangsúlyos szerepet kap ceglédisége, számos neves itteni épület, emlékmű jelenik meg alkotásain: a Ceglédi Református Nagytemplom, a Cegléd-felszegi Református Egyházközség temploma, a Magyarok Nagyasszonya-kápolna, a Ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskola, a Városalapítók-szoborcsoport a katolikus templommal, a Rákóczi úti ostorfasor, a dinnyepiac stb. Több grafika foglalkozik a közlekedéssel. A Ceglédi Gazdasági Vasúton (CGV), az ún. „cérnavasút”-on futott a Muki mozdony, ez is megjelenítődik egy grafikán. A felsorolt példák is mutatják, hogy alkotásai művelődéstörténeti szempontból milyen jelentős értéket képviselnek.

[9]Nagy László Lázár kisgrafikáinak megbecsültségét mutatja, hogy az általa készített grafikák gyűjtők százaihoz eljutottak a világ minden táján, és több száz kiállításon szerepeltek hazánkon kívül külföldön is, például Cegléd, Budapest mellett Gyula, Szeged, Szolnok, Kecskemét, Pécs, Tata, Ajka, Debrecen, Albertirsa, Túrkeve, külföldön Barcelona, Madrid, Alcalá de Henares, Helsingør, Chrudim, Lugano, Sint-Niklaas, Róma, Milánó, Kronach, Weimar, Zacatecas, Oszaka, Amman, Isztambul, Naantali stb. városokban.

Világhírű munkásságával öregbítette a magyar kisgrafika és szeretett városa, Cegléd hírnevét. Utóbbi ezt számos elismeréssel honorálta: 1999-ben megkapta a Gubody-díjat, 2006-ban országos Podmaniczky-díjban, 2008-ban regionális Prima Primissima díjban részesült. 2010-ben Cegléd díszpolgárává választották. 2014-ben, Cegléd város alapításának 650. évfordulóján átvehette a Czigle-lánc díjat. Ennek a folyamatnak a betetőzése a most felavatásra kerülő emléktábla, mely örök mementóként, a következő nemzedékek számára is hirdeti a művész nem mindennapi életművét, és az alkotás örömét. Ahogy Nagy László Lázár ars poetikájában is megfogalmazta célját: „Gondolkodva élni és alkotni mások és a magam örömére.” Ez a megszívlelendő gondolat szolgáljon számunkra is útravalóul. Köszönöm a figyelmet!

Vasné dr. Tóth Kornélia

2019/05/09 - 14:03

Source URL: https://oszk.hu/en/node/4414

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/op.%20453%2C%20Ex%20libris%20Alma%20Petz.jpg
[2] http://www.oszk.hu/kiadvany/nagy-laszlo-lazar-kisgrafikai-vilaga
[3] http://ctv.hu/ctv-hirado-2019-majus-9-csutortok/
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Kornelia-emlektabla.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/op.%20356%2C%20Ex%20libris%20Willy%20Petz.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/op.%2076%2C%20BU%C3%89K%20Nagy%20L%C3%A1szl%C3%B3n%C3%A9.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/op.%20317%2C%20Ex%20libris%20Siegmund%20Sos.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/op.%20505%2C%20Ex%20libris%20Roland%20Roveda.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/eml%C3%A9kt%C3%A1bla.jpg
[10] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek